

OSNOVNA ŠOLA JURIJ VEGA MORAVČE

VZGOJNI NAČRT

MORAVČE, maj 2009

KAZALO

1 VIZIJA ŠOLE	3
2 VREDNOTE	3
3 VZGOJNA NAČELA	3
4 DOLŽNOSTI IN ODGOVORNOST PARTNERJEV V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM PROCESU	5
4.1 Dolžnosti in odgovornost staršev	5
4.2 Dolžnost in odgovornost učiteljev in drugih strokovnih delavcev šole	6
4.3 Dolžnosti in odgovornost učencev.....	7
5 VZGOJNO DELOVANJE	7
5.1.1 Pedagoško-svetovalna komunikacija	7
5.1.2 Spodbuda.....	7
5.1.3 Opozorila.....	7
5.1.4 Razvijanje pripadnosti šoli.....	8
5.1.5 Preventivno delovanje oddelčne skupnosti	8
5.1.6 Vrstniška mediacija	8
5.1.7 Tutorstvo ali medvrstniška učna pomoč	9
5.1.8 Sobivanje z lokalno skupnostjo	9
5.2.1 Pogovor.....	9
5.2.3 Individualni vzgojni načrt.....	10
5.2.4 Šolska mediacija	10
5.2.5 Restitucija	10
6 OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI	11
7 VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI	13
7.1 Vzgojni ukrepi, kazni in opomini	13
7.2 Vzgojne pohvale, nagrade in pozornosti	13

1 VIZIJA ŠOLE

Temelj delovanja naše šole je v kakovostnem, sodobnem in nenehno razvijajočem se vzgojno-izobraževalnem delu. Delo poteka v spodbudnih medosebnih odnosih med delavci šole, učenci in starši.

To dosegamo tako, da delujemo skladno s tremi **namigi**.

1. Človek sem, zato spoštujem sočloveka, naravo in stvari.
2. Prijazna beseda prijaznost najde, dobro dejanje pa dober odziv.
3. S strokovnostjo učitelj doseže vsakega učenca in vsakega starša.

Odločno, korak za korakom, rastemo v odgovorne, samostojne in kritične ljudi. Z znanjem, s soncem v očeh in brez strahu vstopamo v svet in njegove izzive.

2 VREDNOTE

Spoštovanje
Znanje
Odgovornost

3 VZGOJNA NAČELA

Vzgojna načela, na katerih smo zasnovali delo naše šole, vodijo k doseganju zastavljenih vzgojnih in izobraževalnih ciljev. Z upoštevanjem načel razvijamo strokovne in spoštljive medosebne odnose, saj so le-ti temelj in nujni pogoj učinkovitega poučevanja in vzgajanja.

Ta načela so:

1. Pozitivna pričakovanja

Vsak učenec zmore učno napredovati in se naučiti socialno sprejemljivih vedenj.

2. Vzajemno spoštovanje in sodelovanje

Pri vzgoji in vzpostavljanju discipline šola ne uporablja telesnega ali psihičnega kaznovanja, temveč spoštuje otrokovo dostojanstvo, mu omogoči izražanje mnenj o svojem ravnanju, ki ga šola presodi glede na otrokovo starost in zrelost. Šola učence vključi v aktivno sodelovanje pri načrtovanju, odločanju, izvajanju in nadziranju pravil in posledic ob kršitvah, pri preprečevanju disciplinskih težav ter načrtovanju in izvajanju drugih šolskih in obšolskih dejavnosti.

3. Pozornost in skrb

Učenci pri usvajanju znanja in socialno sprejemljivih vedenj potrebujejo pozornost in skrb odraslih. Zato spremljamo učni napredek in vedenje vsakega posameznega učenca. Zanimamo se za njegovo počutje, razpoloženje,

pripravljenost za učno delo in sodelovanje. Še posebej smo pozorni ob morebitnih aktualnih za učenca kriznih situacijah, kot so družinski spori, razveze, hospitalizacije staršev, smrt bližnjih ... in drugih večjih življenjskih spremembah, kot so: prešolanje, izbira nadaljnjega šolanja ... To načelo se vzajemno nanaša na učiteljev odnos do učenca, s katerim učitelj izkazuje spoštovanje, znanje in odgovornost za strokovno ravnanje.

4. Pogosta in ustrezna povratna sporočila

S povratnimi sporočili otroku povemo, kaj dela prav in kaj narobe, in mu s tem pomagamo usmerjati vedenje skladno s pravili in dogovori. Povratna sporočila učiteljev in drugih delavcev šole so podlaga za ponotranjenje veljavnih družbenih norm, zato morajo učenci čim pogosteje od odraslih na šoli dobiti povratno sporočilo o svojem vedenju. Pozorni smo, da so povratna sporočila o osebnostnih lastnostih učenca pozitivno naravnana in realna, saj tako učenec razvija pozitivno samopodobo. Povratna informacija o vedenju je realna, otroku povemo, kakšno vedenje je družbeno sprejemljivo in kakšno ne.

5. Jasna in transparentna pravila

Pravila, ki veljajo na šoli, so razumljiva vsem učencem, hkrati pa napisana v učencem in staršem dostopni. Ob všolanju in ob začetku šolskega leta učencem in staršem večkrat predstavimo šolska pravila. Poudarimo, kakšna vedenja šola pričakuje, prepoveduje, priporoča ali odsvetuje.

6. Aktivna soudeležba učencev in staršev

Učenci aktivno sodelujejo pri pouku in dejavnostih na šoli. Poleg učencev tudi starše občasno vključujemo v načrtovanje, izvajanje, odločanje o šolskih in obšolskih dejavnostih. Aktivno sodelovanje staršev šola spodbuja, saj je za učinkovito vzgojno delo potrebno strinjanje staršev z vzgojnimi načeli šole ter jo upoštevajo stališča in ravnanje šole pri vzgojnem delu.

7. Individualnost

Hitrost učnega napredovanja in usvajanja socialno sprejemljivih vedenj ter nivoji, ki so jih posamezniki zmožni doseči v nekem obdobju, niso enaki za vse učence. Pri delu šola upošteva vse individualne prednosti ter pomanjkljivosti posameznikov in temu prilagaja cilje, metode in oblike dela, organizacijo pouka in interesnih dejavnosti, razširjenih in nadstandardnih dejavnosti ter načine nagrajevanja in kaznovanja.

8. Doslednost

Vzgojna načela in postopke redno izvajamo, s čimer ustvarjamo varno in predvidljivo psihosocialno okolje.

9. Osebni zgled

Osebni zgled je temelj vzgojnega delovanja zaposlenih na šoli. Osebni zgled je ravnanje zaposlenih na šoli, ki svoja dejanja in ravnanja zrelo presojuje in uravnavajo skladno s splošno veljavnimi pozitivnimi vrednotami in vrednostno usmeritvijo šole. Z osebnim zgledom starejši učenci spodbudno delujejo na mlajše.

4 DOLŽNOSTI IN ODGOVORNOST PARTNERJEV V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM PROCESU

Vzgojno delovanje je učinkovito, kadar učitelji in starši vzajemno izvršujemo dogovorjene vzgojne cilje in zanje motiviramo učence.

Pričakovanja partnerstva med šolo in starši uresničujemo v spodaj naštetih dolžnostih in medsebojnih odgovornostih.

4.1 Dolžnosti in odgovornost staršev

Dolžnosti, ki jih imajo starši učencev Osnovne šole Jurija Vege Moravče, so povezane s šolanjem učencev. Te dolžnosti so: vzdrževanje, skrb za izobraževanje in vzgoja otrok.

4.1.1 Vzdrževanje otrok

Starši so pri tem dolžni poskrbeti:

1. za prehrano učenca v času pouka, kar je mogoče z naročilom prehrane ter posledično z rednim plačevanjem naročenih obrokov šolske prehrane ali ob skrbi za to, da učenec prinese zdravo malico s seboj;
2. za učbenike in druge šolske potrebščine, lahko v sodelovanju s šolo;
3. za redno osebno higieno učenca;
4. za udobno, letnemu času primerno in dostojno obleko in obutev;
5. za opravljanje sistematskih pregledov pri šolskem zdravniku oziroma zobozdravniku, lahko v sodelovanju s šolo;
6. da učenec v šolo prihaja zdrav oziroma brez bolezenskih znakov nalezljivih bolezni;
7. da v šolo ne prinaša nevarnih in vrednih predmetov, ki niso potrebni za potek pouka;
8. da ima in uporablja predpisano opremo (šolska torba ali nahrbtnik, nederseči šolski copati, rumena rutica, športna oprema ...);
9. da je šola sproti seznanjena z zdravstvenimi posebnostmi učencev, ki terjajo posebno skrb šole pri pouku in dejavnostih šole, tudi z navodili za morebitno ukrepanje in pomoč učencu.

4.1.2 Skrb za izobraževanje otrok

Starši so pri tem dolžni poskrbeti:

1. da učenec v šolo prihaja redno in točno. Če je učenec bolan ali iz drugih opravičljivih razlogov odsoten, so dolžni v šolo sporočiti izostanek in razlog zanj. Starši morajo najkasneje pet dni po izostanku razredniku posredovati opravičilo (pisno, osebno, po elektronski pošti na šolski e-naslov, službeni e-naslov učitelja, po telefonu v tajništvo);
2. da učenec opravi domače obveznosti za šolo (naloge, učenje, priprava šolskih potrebščin in pripomočkov);
3. da se redno zanimajo za učenčev napredek v šoli;
4. da učenec v prostem času razvija sposobnosti z vključevanjem v organizirane dejavnosti skladno z zmožnostmi in zanimanjem družine;

4.1.3 Vzgoja otrok

Starši so pri tem dolžni poskrbeti:

1. da otrok skladno s svojo starostjo pozna osnovna pravila ustreznega vedenja;
2. da se otrok zdravo in zadostno prehranjuje, giba in spi;
3. za sodelovanje z delavci šole, da poenotimo stališča v zvezi s šolskim redom in zahtevami, ki jih šola postavlja učencem;
4. da mesečno in po potrebi tedensko obiskujejo govorilne ure, roditeljske sestanke in druge oblike sodelovanja s starši, zlasti takrat, ko so zaznane učne ali vzgojne težave učenca;
5. da ravnajo skladno z vzgojno doktrino šole. Kritične pripombe sporočijo na govorilnih urah ali na drug način sodelovanja s šolo ter upoštevajo postopnost skladno s predpisi, ki urejajo to področje;
6. starši so se dolžni odzivati na telefonske klice, SMS-sporočila, elektronsko pošto in pisna vabila, ki jih prejemajo iz šole.

4.2 Dolžnost in odgovornost učiteljev in drugih strokovnih delavcev šole

4.2.1 Izobraževanje

Učitelji so dolžni organizirati pouk tako, da:

1. učenci praviloma dosegajo pričakovane dosežke pri posameznih predmetih;
2. učence učijo načine in postopke učenja pri predmetu ali predmetnem področju, ki ga poučujejo;
3. izvajajo pouk skladno z učnim načrtom, odločbo o usmeritvi, individualiziranim vzgojnim načrtom;
4. odkrivajo nadarjene učence predmeta ali predmetnega področja in jim omogočajo razvijanje nadarjenosti;
5. uporabljajo metode in oblike pouka, ki zagotavljajo učencem raznolikost pouka ob upoštevanju individualnosti učenca;
6. so učenci motivirani in občutijo napredek v znanju ali spretnostih;
7. so učenci obravnavani enakopravno ne glede na spol, raso, etnično pripadnost, veroizpoved, socialni status družine ter morebitne razvojne posebnosti.

4.2.2 Vzgoja

Učitelji so dolžni organizirati življenje na šoli tako, da:

1. učence usmerjajo k odgovornemu vedenju;
2. učence spoštujejo in ravnajo skladno z vrednotami šole;
3. učencem zagotavljajo varnost;
4. usmerjajo učence k sprotnemu in nenasilnemu reševanju sporov;
5. so učencem osebni zgled.

4.2.3 Sodelovanje s starši

Učitelji in drugi strokovni delavci so dolžni pri sodelovanju s starši:

1. pomagati učencem in staršem zastaviti in uresničevati izobraževalne in vzgojne cilje;
2. seznanjati starše z učinkovitimi vzgojnimi ravnanji in postopki učenja;
3. seznaniti starše z zahtevami pouka, odločbami o usmeritvi, individualiziranega programa;
4. zagotoviti varovanje učenčevih osebnih podatkov;

5. posredovati drugim strokovnim delavcem informacije, ki terjajo posebno skrb šole;
6. zagotoviti hitro odzivnost ter natančnost pri prenosu informacij.

4.3 Dolžnosti in odgovornost učencev

Učenci so dolžni obiskovati pouk in se nanj pripravljati.

Učenci so dolžni upoštevati pravila šolskega reda.

Učenci so v primeru konfliktov odgovorni za svoje ravnanje.

Učenci so dolžni sodelovati v reševanju sporov.

Učenci so dolžni razvijati evidentirano ali odkrito nadarjenost in pri tem aktivno sodelovati.

5 VZGOJNO DELOVANJE

5.1 PROAKTIVNO IN PREVENTIVNO DELOVANJE

5.1.1 Pedagoško-svetovalna komunikacija

Komunikacija je vsakodnevna vzgojna dejavnost, s katero učitelji in drugi strokovni delavci ustvarjamo sodelovalne in učinkovite medosebne odnose z učenci, med učenci in med delavci šole. Vsi prispevamo k zdravi klimi na šoli.

Komunikacijska kultura šole zajema vsakodnevne nagovore učencev s strani učiteljev (sporočanje, obveščanje), skrb delavcev šole za kakovost odnosov in spodbujanje učencev za izražanje svojih mnenj, stališč in pobud v slovenskem jeziku glede na okoliščine in udeležence.

Komunikacijska kultura šole se izraža tudi skozi pozdrav, pogled, pogovor pred ali po učni uri, med potovanjem, na dnevih dejavnosti ... in nam je v pomoč pri dobrem počutju, razpoloženju, vedoželjnosti, kritičnem mišljenju, raziskovanju, igrivosti, humorju, druženju, ugodni učni klimi v šoli.

5.1.2 Spodbuda

Spodbuda je osnovni način za doseganje vzgojnih ciljev. Uporabljamo jo za krepitev vedenja, ki prispeva k pozitivni samopodobi in dobrim medosebnim odnosom. Izrazimo jo s pravočasno pohvalo kot obliko povratne informacije med poukom ali dejavnostjo. Ob vidnejših dosežkih iz znanja, spretnosti ali vedenja se izreče po šolskem ozvočenju.

Pri uporabi spodbude je potrebno vedeti in upoštevati:

1. da utrjuje splošno sprejete oblike vedenja, skladne z vrednotami šole;
2. da krepí pozitivno predstavo in občutje o sebi;
3. da je smiselno, da so spodbude pogostejše od opozoril, negativne kritike;
4. da mora biti realna, ne pa tolažilna.

5.1.3 Opozorila

Opozorilo je osnovni način za doseganje vzgojnih ciljev. Uporabljamo ga tako, da nezaželeno vedenje povežemo z neprijetno posledico in s tem povečamo verjetnost, da se tako vedenje ne ponavlja. Z njim vzpostavimo pogoje za samokontrolo vedenja in odvrčamo od škodljivih oblik vedenja.

Pri uporabi opozorila je potrebno upoštevati naslednje:

1. da izrečeno opozorilo ne sme kršiti otrokovih pravic;
2. opozorilo je usmerjeno samo na neprimerno vedenje;
3. izražati mora skrb učitelja za vzgojno napredovanje učenca;
4. opozorilo mora biti stopnjevano: kritika vedenja, zapis o kršitvi, reševanje spora, dogovor o posledicah in povrnitvi.

5.1.4 Razvijanje pripadnosti šoli

Razvijanje pripadnosti šoli je pomembno za krepitev veselja do šolanja, druženja in prizadevanja za skupne cilje ter življenje po vrednotah naše šole.

Pomembno je, da s posebnimi dejavnostmi delavce šole, učence in starše povežemo s simbolno in dejansko vrednostjo Osnovne šole Jurija Vege.

To vzgojno dejavnost sestavljajo:

1. ravnateljev nagovor učencev na prvi šolski dan z opredeljenimi cilji za tekoče šolsko leto;
2. uporaba šolskega znaka, zastave in šolske himne ter oblačil s šolskimi simboli (za učence in učitelje);
3. ekipni ali razredni nastopi učencev na tekmovanjih iz znanj in športa, športnih, kulturnih in drugih prireditvah;
4. urejanje šolske okolice z aktivnim sodelovanjem ali izražanjem učencev;
5. sodelovanje pri urejanju skupnih vprašanj o delu in življenju na šoli;
6. organizacija javnih pogovorov na skupno aktualno temo v Mavrični klepetalnici;
7. izvajanje aktivnega preživljanja odmorov tudi po predlogih učencev;
8. dejavnost šolskega radia.

5.1.5 Preventivno delovanje oddelčne skupnosti

Oddelek ob začetku šolskega leta izdela do šest razrednih pravil, jih likovno opremi in objavi na vidnem mestu v matični učilnici. Na vsaki razredni uri se učence spomni na dogovorjena pravila. Med šolskim letom razredna pravila učenci lahko zamenjajo, dopolnijo, skrajšajo, če presodijo, da obstoječih ne potrebujejo več, ker so jih že utrdili. Pripravijo jih lahko tudi v obliki za osebno rabo, da jih imajo vedno pri roki. Razrednik oddelčni učiteljski zbor seznanja s pravili in postopkom, kako ukrepati ob kršitvi pravil.

5.1.6 Vrstniška mediacija

Za vrstniško mediacijo se usposobi nekaj zainteresiranih učencev višjih razredov (6., 7., 8.). Učenci znajo voditi mediacijski pogovor po načelih mediacije, zapisati mediacijske sporazume in tako posredovati v manjših sporih med učenci na ravni razreda, oddelka.

Učenci, ki so usposobljeni za vrstniško mediacijo, mlajše učence učijo tudi ravnanja v medvrstniških sporih preko delavnice, socialnih iger, predstavitev in drugih projektnih dejavnosti na nivoju socialnega učenja, določenih z Letnim delovnim načrtom ali Letno pripravo ur oddelčne skupnosti. Učenci, usposobljeni za vrstniško mediacijo, vodijo socialne dejavnosti za razredne skupnosti ob pomoči svetovalnega delavca, učitelja ali razrednika.

5.1.7 Tutorstvo ali medvrstniška učna pomoč

Tutorstvo je oblika druženja in učne pomoči starejših učencev mlajšim ali vrstnikom. Tutor lahko sodeluje z mlajšim učencem, z vrstnikom dlje časa. Skupaj se dogovorita za obliko sodelovanja ter o delu in medosebnih odnosih pišeta dnevnik po navodilu učitelja tutorja. Tutorstvo je vodeno pod mentorstvom strokovnega delavca šole (učitelj tutor), ki ima vlogo usmerjanja in nadzora poteka tutorstva med učenci in je hkrati vez med učenci tutorji in učitelji posameznega predmeta ali predmetnih področij. Dejavnosti tutorstva potekajo izključno v šoli, pred poukom, po pouku ali po potrebi tudi med poukom, če sta učenca, udeležena v tutorstvu, sošolca.

Izbira učencev tutorjev poteka preko šolske skupnosti (razpis v septembru za tekoče šolsko leto), o izboru so obveščeni tudi starši, ki ob obvestilu izrazijo strinjanje, da njihov otrok postane tutor.

5.1.8 Sobivanje z lokalno skupnostjo se odraža pri sodelovanju na prireditvah in javnosti dela šole, ki ga predstavlja z razstavljanjem in predstavitvijo govornih, pisnih in likovnih izdelkov učencev. Stalni obliki sodelovanja sta:

- udeležba učencev parlamentarcev na seji občinskega sveta. Na seji aktivno sodelujejo pri obravnavi izbrane točke dnevnega reda, ki se praviloma nanaša na za učence zanimivo in aktualno problematiko;
- javna predstavitev dela šole iz vseh področij izobraževalnega in ustvarjalnega dela šole (raziskovalne naloge, športni dosežki, inštrumentalne in vokalne predstavitve, likovni in tehnični dosežki ...).

5.2 SVETOVANJE IN SPORAZUMNO REŠEVANJE MEDSEBOJNIH PROBLEMOV IN SPOROV

5.2.1 Pogovor

Večino vzgojnega delovanja delavci šole uresničujejo s pogovori z učenci. Njihov cilj je ustvarjanje pozitivnega medosebnega odnosa, s katerim ponudimo oporo učencu v stiski in pri obravnavi sporov.

Pobudo za pogovor dajo praviloma učitelji (po učni uri, ob slabšem uspehu, vzgojnih težavah), ki so odgovorni in strokovno usposobljeni za medosebni odnos na ravni šole. Pogovori nimajo vnaprej določenih ciljev in so povezani z neposrednim izvajanjem vzgojnega načrta. Pri tem uporabljamo aktivno poslušanje, vprašanja kaj, kako, kdaj, kje in druge komunikacijske spretnosti, s katerimi učitelji vodijo pogovor.

5.2.2 Svetovalni pogovori

Posebna oblika pogovorov so individualni svetovalni pogovori s svetovalnimi delavci. To so oblike pogovorov, v katerih dobijo učenci podporo in usmeritve za reševanje težav pri odnosih z vrstniki, starši in učitelji, strategije za lažje upoštevanje šolskih pravil in izpolnjevanje domačih obveznosti ter v zvezi z drugimi osebnimi težavami (npr. kazniva dejanja, zlorabe, socialno ekonomske težave družine itd.). Pobudo za pogovor dajo učenci, starši, svetovalni delavci ali strokovni delavci šole. Če svetovalni delavci presodijo, da učenec v zvezi z isto težavo potrebuje več pogovorov, se pripravi individualni vzgojni načrt.

5.2.3 Individualni vzgojni načrt

Za učenca, ki ob predhodnem vzgojnem delovanju ne zmore upoštevati pravil šolskega reda in sprejeti socialno sprejemljivih vedenj v času bivanja v šoli, se pripravi individualni vzgojni načrt. Predlog za pripravo individualnega vzgojnega načrta poda strokovni delavec šole, oddelčna skupnost, učenec ali starši. Predlog se obravnava na oddelčnem učiteljskem zboru, na katerem se opredeli, ali se individualni vzgojni načrt pripravi ali ne in ravnatelju predlaga, da imenuje strokovni tim za sestavo individualnega vzgojnega načrta. Strokovni tim pripravi individualni vzgojni načrt, v katerem se opiše trenutno stanje, opredeli pomanjkljivosti, načrtuje dejavnosti za odpravo pomanjkljivosti s stani učenca, šole in staršev ter načrtuje konkretne vzgojne spodbude za učenca (sodelovanje v ekipi, natečaji, razstava, nastop idr.) in spremljanje izvajanja vzgojnega načrta in njegovih učinkov.

Individualni vzgojni načrt se pripravi po postopku, kot ga določa predloga za oblikovanje.

5.2.4 Šolska mediacija

Je postopek posredovanja v sporu, v katerega privolita obe sprti strani. Namen mediacije je iskanje rešitve spora in ne odkrivanje krivca. Mediacijo izvaja usposobljen mediator po načelih mediacije. Mediacija je zaupna. Konča se z zapisom sporazumov, ki jih obe sprti strani predlagata, se z njimi strinjata in jih lahko izvajata. Mediator v prvem tednu večkrat vpraša udeležence, če je spor odpravljen. Uspešnost preveri še po enem mesecu.

Udeleženci spora imajo vedno možnost za dodatno pomoč mediatorja.

Mediacijski sporazum se hrani v zaklenjeni omari v prostoru svetovalnega delavca, kjer je na vpogled, ne sme pa se ga fotokopirati ali odnašati iz prostora. S sporazumi je seznanjena ravnateljica in razrednik, če to želita.

Mediator je na voljo ob določenih urah pred ali po pouku. Zaželeno je, da se šolska mediacija izvaja, ko udeleženci nimajo pouka. Termin se dogovori vnaprej.

5.2.5 Restitucija

Restitucija je oblika poravnave povzročene škode. Pri tem ne gre v prvi vrsti za materialno škodo, čeprav tudi ta ni izvzeta, pač pa v večji meri za škodo, ki jo učenci povzročijo na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji je poravnava smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Kadar učenec ne more poravnati škode neposredno, jo lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena, kar ponuja veliko večjo možnost izbire, saj učenec predlaga, kako bi lahko prispeval k boljši materialni urejenosti šole ali boljšim medosebnim odnosom v skupnosti.

Kakovostna restitucija in mediacija sta priložnost za učenje in za spreminjanje samopodobe učencev, saj učenec svobodno izbere, prevzame odgovornost, se uči o sebi in spreminjanja svojo samopodobo.

Kadar učenec zavrne možnosti, ki jih ponujata mediacija in restitucija, učitelj odloči o posledicah kršitev po dogovoru in pravilih šolskega reda. V nekaterih izjemnih

primerih je, glede na okoliščine, kljub sočasno izvedeni mediaciji ali restituciji učencu lahko izrečen tudi formalni vzgojni opomin po veljavni zakonodaji.

Če je učencem dovoljeno napraviti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljene spreminjati vedenje, da bodo izgrajevali pozitivno samopodobo in samospoštovanje, da bodo lažje razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost.

6 OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

Razvoj demokratizacije na vseh področjih družbenega življenja in spoštovanja človekovih pravic ter dejstvo, da vključenost staršev prispeva k večji vzgojno-izobraževalni učinkovitosti šole, ustvarja potrebo po partnerstvu šole in staršev.

Sodelovanje staršev in šole je timsko delo, njegovi rezultati so medsebojno informiranje, izobraževanje, spreminjanje komunikacije, predsodkov, stališč, povečevanje vzgojne kompetentnosti in zmanjševanje občutkov nemoči.

Oblike sodelovanja s starši, ki jih izvajamo na šoli, so:

1. **Sprejem šolskih novincev pri všolanju otroka**
2. **Informativni razgovor pred sprejemom otroka, ki se želi prešolati.**

Na razgovoru dobijo starši osnovne informacije o organiziranosti in delovanju šole. Vodijo jih svetovalni delavci. Starši po informativnem razgovoru sprejmejo odločitev o prešolanju.
3. **Sprejemni pogovor za starše z otrokom, ki so se odločili otroka prešolati.**

Vodijo ga svetovalni delavci, obvezno je prisoten tudi bodoči razrednik in učenec. Starši in učenec imajo možnost predstaviti in pojasniti težave v poteku dotedanjega šolanja in se informirati o vsem, kar jih zanima v zvezi s šolo.
4. **Redne govorilne ure** potekajo osemkrat v šolskem letu v terminih, kot so določeni s šolskim koledarjem za tekoče šolsko leto. Prisoten je razrednik, učenec, če želi ali se tako dogovori z razrednikom, in starši. V prvem delu razgovora razrednik na osnovi zbranih informacij od učiteljev poda tekoče informacije o učnem delu in vedenju učenca. Skupaj postavljamo kratkoročne in izvedljive dogovore in jih preverjamo. V drugem delu razgovora ostanejo starši samo z razrednikom, če je potrebno. Razgovori so usmerjeni v svetovanje staršem v zvezi z vzgojnimi in učnimi postopki. Razrednik usmeri starše k drugim strokovnim delavcem, še zlasti če učenec slabše napreduje.
5. **Sodelovanje pri pripravi, izvajanju in evalviranju individualiziranega učno-vzgojnega načrta** za učenca. Strokovni tim na šoli ugotovi področje težave, sestavi predlog vzgojnega, učnega ali vzgojno-učnega individualiziranega načrta. Načrt vsebuje jasen opis težave, opis ciljev učenja in vedenja, načrt pomoči učencu in posebnih vzgojnih dejavnosti, dogovorjena pravila in ukrepe ob odstopanjih ter način spremljave. Strokovni tim (svetovalni delavec, ravnateljica, razrednik, drugi strokovni delavci) starše s predlogom seznanja, vodi pogovor o dopolnitvah predloga in jih upošteva, kolikor je to mogoče. Starši prevzemajo določene vzgojne naloge (npr. nadzor nad opravljanjem domačih obveznosti za šolo, nadzor nad prihodi učencev v šolo in iz nje itd.), opredeljene v individualiziranem učno-vzgojnem načrtu. Ko se individualni vzgojni, učni ali vzgojno-učni načrt sprejme, se z njim seznanja

učenca v prisotnosti strokovnega tima in staršev ter overi s podpisi udeležencev sestanka.

6. **Roditeljski sestanek** je sklican najmanj trikrat v šolskem letu. Vodijo ga razredniki ali drugi strokovni delavci šole in je namenjen staršem vseh učencev na šoli. Na roditeljskem sestanku dobijo starši informacije o stvareh, ki se tičejo vseh učencev oziroma šole kot celote in v zvezi s tem sprejemajo odločitve. Starši imajo na roditeljskem sestanku vedno možnost posredovati mnenja, predloge in pobude. En roditeljski sestanek vodijo starši, predstavniki oddelčnih skupnosti na temo z izobraževalnih srečanj, nanj pa se pripravijo v evalvacijski delavnici.
7. **Izobraževalna srečanja z evalvacijsko delavnico**
Organizirana so izobraževalna predavanja na teme, ki jih predlagajo starši (oktober in november, konec tedna). Na predavanja so vabljeni vsi starši, obvezno pa se ga udeleži vsaj en vnaprej določen predstavnik oddelka, ki sodeluje tudi na evalvacijski delavnici in vodi v sodelovanju s starši predstavniki istega razreda razredni roditeljski sestanek.
8. **Družabno srečanje s starši** organiziramo enkrat v šolskem letu, in sicer v božično-novoletnem času ali času, ki ga določimo z Letnim delovnim načrtom šole. Njihov namen je, da zgradimo in utrjujemo dober medsebojni odnos, ki bo pomagal pri uspešnem šolanju učenca.
9. **Klub staršev** se dobiva trikrat v drugi polovici šolskega leta. Vodi se javni pogovor na vnaprej izbrano temo. Na klub staršev so povabljeni tudi strokovni delavci šole ali zunanji strokovnjaki. Namenjena je vsem staršem. Ima izobraževalne in samopomočne cilje.
10. **Vključevanje staršev v izvajanje učencem namenjenih dejavnosti in vključevanje v strokovne ali delovne skupine z namenom zastopanja interesov staršev (jedilniki, dejavnosti zdrave šole, eko šole, prometne varnosti)**. Naša želja je, da so posamezni starši tudi izvajalci dejavnosti v sodelovanju z učiteljem ali samostojno.
11. **Sodelovanje staršev v svetu staršev zavoda in v svetu zavoda**. Predstavniki oddelka sodelujejo v svetu staršev, ki je posvetovalni organ. Njihova naloga je, da posreduje informacije s sveta vsem staršem in zastopajo interese oddelka. Trije starši pa so tudi člani sveta zavoda.
12. **Informiranje staršev o aktualnih zadevah v zvezi z učencem** poteka običajno po telefonu (tudi po elektronski pošti, SMS sporočila) in se nanaša na izjemne situacije in dogodke (npr. neopravičen izostanek učenca od pouka, starši se dalj časa kljub dogovorom ne oglasijo v šoli, poškodba učenca itd.). Izvaja ga svetovalni delavec in/ali razrednik.
13. **Urgentni razgovori**. Če učenec po za šolo in z vzgojnim načrtom določeni običajni poti ne razreši morebitnega konflikta, se morajo starši po dogovoru s svetovalnim delavcem oglasiti skupaj z učencem v šoli.

7 VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

7.1 Vzgojni ukrepi, kazni in opomini

Vzgojni ukrepi so za učence vnaprej znane neprijetne posledice, ki nastopijo, kadar kršijo pravila in temeljijo na enakih načelih, kot so predstavljena v poglavju o vzgojnih dejavnostih.

Odločitev o vzgojnem ukrepu je lahko individualna (posamezni učitelj) ali skupinska (učiteljski zbor). O izrečenih vzgojnih ukrepih se vodi evidenca.

Kadar učenci ne izpolnjujejo svojih dolžnosti ali kršijo pravila šolskega reda, se ob njihovem neustreznem ravnanju kljub doslednemu izvajanju vzgojnih dejavnosti s strani strokovnih delavcev, uporabijo vzgojni ukrepi.

Vrste in okoliščine izrekanja vzgojnih ukrepov so opredeljene v Pravilih šolskega reda.

Za težje in ponavljajoče se kršitve šolskih pravil se učencu izreče vzgojni opomin v skladu s Pravilnikom o vzgojnih opominih v osnovni šoli. Ta ima lahko za učenca trajne posledice, kot je prešolanje v drugo vzgojno-izobraževalno ustanovo. Izreku vzgojnega opomina sledi razširjeni sestanek, ki se ga udeležijo šolski svetovalni delavec, razrednik in drugi strokovni delavci učenec in starši, na katerem sprejmejo ustrezne ukrepe, v skrajnem primeru šola učenca brez soglasja staršev prešola na drugo šolo.

7.2 Vzgojne pohvale, nagrade in pozornosti

S pohvalami in nagradami želimo pri učencih utrjevati zeleno vedenje in dobro šolsko delo ter jih spodbujati k osebni napredku.

Največkrat izrečemo neformalne, ustne pohvale, saj so del osnovnega vzgojnega delovanja. Običajno so to povratna sporočila o vedenju ali delu učenca ter pohvale v spontanah pogovorih med odmori ali dežurstvom na šolskem hodniku.

Ob koncu posameznega konferenčnega obdobja ali posebnih priložnostih podelimo formalne, pisne oblike pohval, namenjene vzpodbujanju pomembnih vzgojno-izobraževalnih ciljev. Podeljene so za vidnejše dosežke ali pomemben osebni razvoj na učnem in/ali vzgojnem področju. Podrobneje jih opredeljujejo Pravila šolskega reda.

Vzpodbudno šolsko klimo in občutek sprejetosti pri vsakem učencu gradimo z obliko pozornosti, kot je izrekanje čestitk sošolcev in razrednika ob praznovanju rojstnega dne vsakega učenca, ki poteka v razredni skupnosti.

Prizadevanje učencev in s tem krepitev zelenega vedenja nagradujemo z različnimi vrstami nagrad. Podrobneje so nagrade opredeljene v Pravilih šolskega reda.